



ที่ นร ๐๕๐๓/๗๙๔๕๓

ชื่อผู้จัดทำ	นายกรัฐมนตรี
วันที่	๑๒๒๙๕
เดือน	๗
ปี	๒๕๖๑
เวลา	๑๕.๒๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

กราบเรียน ประ不然สภานิตบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ต่อสภานิตบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิตบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

รับที่ ๘๘๑, ๘๗, ๖๐, ๘๘, ๘๙
เวลา ๙.๙๖ ๗.๗.๖๑
ผู้รับ ที่ ๘๘๑, ๘๗, ๖๐, ๘๘, ๘๙

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ (สายโทรศัพท์)
โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๕ (๐/๘ ล๊อคเกต/๐๐๘)
www.cabinet.thaigov.go.th

กล่องงานดูแลดี
รับที่ ๙๙ (๙๙) /๘๘๙
วันที่ ๖๐/๗๗/๖๑
เวลา ๑๖.๖๐ น.
สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการไก่เกลี่ยข้อพิพาท

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการไก่เกลี่ยข้อพิพาท

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก
เห็นควรให้นำกระบวนการการไก่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่นักนักและข้อพิพาททางอาญา
บางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์ไก่เกลี่ยข้อพิพาท
ภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณี
เป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้น
ในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การโกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้กระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญา บางประเภทมีระบบและมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของผู้โกล่เกลี่ยและการเขียนทะเบียนเป็นผู้โกล่เกลี่ย เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพ ผู้โกล่เกลี่ยและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(โปรดพิจ)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“ผู้ไก่เล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการเข้าทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดเพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาท

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน

หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งอาจดำเนินการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ต้องแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบก่อนดำเนินการ

มาตรา ๖ ในกรณีที่การไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่า อายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาททางสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไก่เล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๒ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโนม โดยเห็นประยุทธ์เวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด

มาตรา ๗ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจออกกฎหมายและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อกำหนด กฎหมาย และระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
ผู้ใกล้เกลี่ย

มาตรา ๘ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เกลี่ย ให้ยื่นคำขอต่อ
นายทะเบียน

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรุหานบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียน
เป็นผู้ใกล้เกลี่ยได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือ
รับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการ
ในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การสื้นสภาพของผู้ใกล้เกลี่ย การเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เกลี่ย
และแบบบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เกลี่ยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
ต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) ผ่านการอบรมการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทด้วยมาตรฐานหลักสูตรที่คณะกรรมการ
พัฒนาการบริหารงานยุทธิธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุทธิธรรม
แห่งชาติรับรอง

(๒) เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การใกล้เกลี่ย
ข้อพิพาท

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เศรษฐีโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดหลักทรัพย์

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกฤต
หรือจิตพิ่มเพื่อนไม่สมประกอบ

(๓) เศรษฐีเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้ และยังไม่พ้นห้าปี
นับถ้วนยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนผู้ใกล้เกลี่ย

มาตรา ๑๐ ผู้ใกล้เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะคู่กรณีในการหาแนวทาง
ยุติข้อพิพาท

(๓) ดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

(๔) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทด้วยตนเอง

ในกรณีที่ผู้ใกล้เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครอง
ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา

มาตรา ๑๑ ผู้ไก่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) เข้าร่วมการไก่เกลี่ยข้อพิพาททุกรครั้ง ในกรณีที่ไม่อาจเข้าร่วมการไก่เกลี่ยข้อพิพาทที่ได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไก่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร

(๔) ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณี หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไก่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไก่เกลี่ยข้อพิพาท

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการซื้อขายข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๘) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ผู้ไก่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัย ถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไก่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่หูมั่นหรือคู่สมรส

(๒) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้ เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน

(๔) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

มาตรา ๑๓ ผู้ไก่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อร้องเกียจที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้ หากมีกรณีดังกล่าวผู้ไก่เกลี่ยอาจถูกถอนออก ตามมาตรา ๑๔ (๔) ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อร้องเกียจตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีทุกคนในฝ่ายนั้น

มาตรา ๑๔ ผู้ไก่เกลี่ยอาจถูกถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย หรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไก่เกลี่ยเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๑

(๔) ถูกตั้งข้อร้องเกียจตามมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๕ ในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้ผู้ไก่ล่เกลี่ยกระทำการ หรือจัดให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับ บุ้งเข็ญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คู่กรณีทำข้อตกลงร่วมกับข้อพิพาท

มาตรา ๑๖ ความเป็นผู้ไก่ล่เกลี่ยสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกจาก
- (๓) ถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไก่ล่เกลี่ยหรือสิ้นสภาพการเป็นผู้ไก่ล่เกลี่ย
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ความเป็นผู้ไก่ล่เกลี่ยสิ้นสุดลงในระหว่างการดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีอาจตั้งผู้ไก่ล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อบูรณาการที่ไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นต่อไป โดยอาจใช้เอกสารของกระบวนการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วได้ตามที่คู่กรณี และผู้ไก่ล่เกลี่ยคนใหม่เห็นสมควร

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไก่ล่เกลี่ยในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ไก่ล่เกลี่ยได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒ การไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

ส่วนที่ ๑ กระบวนการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

มาตรา ๑๙ การไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเกี่ยวด้วยสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในสั่งหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้ การไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มิใช่ข้อพิพาทเกี่ยวด้วยกรรมสิทธิ์
- (๒) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก
- (๓) ข้อพิพาทนื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ
- (๔) ข้อพิพาทนื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๐ ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทสอบความสมัครใจ ของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเข้าร่วมการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทจำหน่ายคำร้องโกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องโกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วม การโกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วม การโกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วย

การยื่นคำร้องขอโกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการ พิจารณาคำร้องขอโกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงาน ซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้โกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคน จากบัญชีผู้โกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลง แต่งตั้งผู้โกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้โกล่เกลี่ยจาก บัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

การแต่งตั้งผู้โกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทซึ่งคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมาย ใน การโกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการยุติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๒ เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลาง หรือความเป็นอิสระของผู้โกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้โกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๒ และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้โกล่เกลี่ยเห็นว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้โกล่เกลี่ยผู้นั้น หยุดการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้โกล่เกลี่ยคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้โกล่เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ เมื่อมีการทำบันทึกข้อตกลงระับข้อพิพาท ตามมาตรา ๒๙ แล้ว ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้โกล่เกลี่ยมีเด็กเผยแพร่ข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุ อันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้โกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๒ หรือการแต่งตั้ง ผู้โกล่เกลี่ยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บันทึกข้อตกลงนั้นไม่เสียไป แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีในการพิสูจน์ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๒๔ การไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยกีดี

ในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท เมื่อผู้ไก่ล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาท ความประสัน্�ดร์ของคู่กรณีที่จะระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ผู้ไก่ล่เกลี่ยอธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงระงับข้อพิพาทด้วยกันได้

มาตรา ๒๕ ผู้ไก่ล่เกลี่ยต้องดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยน้ำคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทนในบางสถานการณ์ ผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดกีดี แต่ผู้ไก่ล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณีฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย

ผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้หมายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือบุคคลหนึ่ง บุคคลใดเข้าร่วมการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยกีดี

มาตรา ๒๖ ในระหว่างการดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มีสิทธิถอนตัวจากการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อผู้ไก่ล่เกลี่ยได้

มาตรา ๒๗ ในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้ โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพนันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการกระบวนการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทดังต่อไปนี้ เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด เว้นแต่เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๑) ความประสัน্�ดร์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี

(๓) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไก่ล่เกลี่ย

(๕) ข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๖) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะ

พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่และนำเสนอได้อยู่แล้วในกระบวนการพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วยเหตุที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำไปใช้ในการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๙ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- (๒) ข้อพิพาทดามกฎหมาย
- (๓) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๔) สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การซัดใช้เยี่ยวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรือด่วนปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการซัดใช้เยี่ยวยาความเสียหาย

มาตรา ๓๐ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพากส์สุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้
- (๒) คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดามมาตรา ๒๖
- (๓) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยไม่เป็นประโยชน์ และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒ การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา ๓๑ เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทด้วย แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทด้วย

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำการในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลจังหวัด หรือศาลแขวงที่ข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ทำขึ้นในเขตศาลนั้น หรือศาลดังกล่าวข้างต้น ที่คู่กรณีฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศไทย

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับการดำเนินการตามบทบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความประภูมิแก่ศาลหรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

(๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ก่อพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพนันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกล้อฉล บังคับ ชู้เชี้ญ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

(๔) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งไก่เลี้ยດตามมาตรา ๒๓ ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาลมาร沁นี้ เว้นแต่

(๑) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนมาร沁นี้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓ ประธานศาลฎีก้าโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีก้า มีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๓๑ และการมีคำสั่งตามมาตรา ๓๒

หมวด ๓ การไก่เลี้ยดข้อพิพาททางอายุ

มาตรา ๓๔ การไก่เลี้ยดข้อพิพาททางอายุให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นความผิดอันย่อมความได้ ความผิดหลุ่ห์夷ตามมาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ และมาตรา ๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดหลุ่ห์夷อื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ และเมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอายุกันแล้ว ให้ถือว่าสิทธินำคดีอายุมาฟ้องระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๓๕ ในกรณีการไก่เลี้ยดข้อพิพาททางอายุ หากดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่เลี้ยดข้อพิพาทแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอาจขอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาคดี หรือการพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการไก่เลี้ยดข้อพิพาทก็ได้

เมื่อการไก่เลี้ยดข้อพิพาททางอายุสิ้นสุดลงแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่เลี้ยดข้อพิพาทแจ้งผลการไก่เลี้ยดข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอายุกันได้ ให้ส่งสำเนาบันทึกข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

ในกรณีที่การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สอสอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

มาตรา ๓๖ หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว เว้นแต่คู่กรณีจะตกลงให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับทันที โดยในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มี การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทดามาตรา ๓๗ ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่งซึ่งมีข้อตกลงระงับข้อพิพาท ให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลง และให้ความในมาตรา ๖ มาใช้บังคับ ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

มาตรา ๓๗ กระบวนการไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญาได้ชื่อความในหมวดนี้ มีได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางแพ่ง มาใช้บังคับกับ การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญาโดยอนุโลม

หมวด ๔ การไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชน

มาตรา ๓๘ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชน

ผู้ไก่เลี้ยงของศูนย์ไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ไก่เลี้ยง ข้อพิพาทภาคประชาชน

ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไก่เลี้ยง ข้อพิพาทของศูนย์ไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ การไก่เลี้ยงข้อพิพาทโดยศูนย์ไก่เลี้ยง ข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระท่าได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาทหรือไม่เกินจำนวน ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

(๒) ข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจาก (๑) ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

(๓) ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๔

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไก่เลี้ยงข้อพิพาทของศูนย์ไก่เลี้ยง
ข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้และออกหนังสือรับรอง
ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือสิทธินี้สำคัญมาฟ้องระงับเป็นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินการของศูนย์ไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชนตามที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ไก่เลี้ยงผู้ใดเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้น
จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท
ถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
แก่ผู้ไก่เลี้ยง เพื่อจุงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำได้อันมิชอบด้วยหน้าที่
ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

คณะกรรมการได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภท มากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์โกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. เป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์โกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภท โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ บทนิยาม

ร่างมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ได้กำหนดให้มีบทนิยามเพื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน ได้แก่ บทนิยามคำว่า “การโกล่เกลี่ยข้อพิพาท” “ผู้โกล่เกลี่ย” “ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” “หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท” “หน่วยงานของรัฐ” และ “นายทะเบียน” โดยแต่ละถ้อยคำ ดังกล่าวมีความหมาย ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ บทนิยามคำว่า “การโกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันเพื่อระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา โดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยขัดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท ที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

๒.๑.๒ บทนิยามคำว่า “ผู้โกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการชี้แนะและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๒.๑.๓ บทนิยามคำว่า “ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบเท่าที่กำหนดไว้ ในข้อตกลงนั้น

๒.๑.๔ บพนิยามคำว่า “หน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

๒.๑.๕ บพนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๑.๖ บพนิยามคำว่า “นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงาน ของรัฐซึ่งดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

๒.๒ บททั่วไป

ร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. มีบทบัญญัติที่มีลักษณะ เป็นบททั่วไปซึ่งใช้กับการใกล้เกลี่ยข้อพิพาททั้งทางแพ่งและทางอาญา รวมถึงการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน ตามร่างมาตรา ๔ ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖

๒.๒.๑ การใกล้เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินการอยู่แล้ว

ร่างมาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดถึงหลักการสำคัญของการใกล้เกลี่ย ข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัติ โดยร่างมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบต่อการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการอยู่แล้วโดยหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เช่น การใกล้เกลี่ย โดยอำนาจตามพระราชบัญญัติระหว่างบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ การใกล้เกลี่ย โดยสำนักงานอัยการสูงสุดตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการใกล้เกลี่ยและประนอม ข้อพิพาทดื/oอาญาในชั้นพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๕ อย่างไรก็ตาม ไม่เป็นการต้องห้าม หากหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการใกล้เกลี่ยอยู่แล้วจะนำหลักการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ไปดำเนินการใกล้เกลี่ยตามร่างมาตรา ๔ วรรคสอง

๒.๒.๒ การแจ้งความประสงค์ในการเป็นหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้เกลี่ย ข้อพิพาท

ร่างมาตรา ๕ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการใกล้เกลี่ย ข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ต้องแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบก่อนดำเนินการ เพื่อให้กระทรวงยุติธรรม ได้ทราบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดบ้างที่มีการดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งไม่เกิดปัญหาการโต้แย้งความเป็นหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทตาม พระราชบัญญัตินี้

๒.๒.๓ การขยายอายุความออกไปหากการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทไม่เป็นผล หรือศาลมีบังคับให้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ในกรณีที่การใกล้เกลี่ยข้อพิพาท สิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท หรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การใกล้เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงดังกล่าว ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การใกล้เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง และความใน ร่างมาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๓๒ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นับระยะเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด

๒.๓ ผู้ใกล้เกลี่ย

ร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. มีบหบัญญัติที่กล่าวถึง
ผู้ใกล้เกลี่ยไว้ในหมวด ๑ ตั้งแต่มาตรา ๘ ถึงมาตรา ๑๙ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๓.๑ การขึ้นทะเบียนและคุณสมบัติของผู้ใกล้เกลี่ย

ร่างมาตรา ๘ กำหนดถึงการขึ้นทะเบียนผู้ใกล้เกลี่ยไว้ ซึ่งนอกจากจะ
ให้บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เกลี่ย ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแล้ว นายทะเบียนยังมี
อำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เกลี่ยได้ด้วย แต่ต้องได้รับ
ความยินยอมของบุคคลนั้น โดยการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน
การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน
การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การสื้นสภาพของผู้ใกล้เกลี่ย การเพิกถอนการเป็น
ผู้ใกล้เกลี่ย และแบบบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

สำหรับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ใกล้เกลี่ยเป็นไปตาม
ร่างมาตรา ๙ กล่าวคือ ผู้ใกล้เกลี่ยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ผ่านการอบรมการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทด้วยมาตรฐานหลักสูตรที่
คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุทธิธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงาน
ยุทธิธรรมแห่งชาติรับรอง

(๒) เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่
การใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

นอกจากนี้ ผู้ใกล้เกลี่ยต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๓) เคยรับโภชนาคคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโภช
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลงโทษโภช

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
คนวิกฤตหรือจิตพิ่นเปื้อนไม่สมประกอบ

(๕) เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้
และยังไม่พ้นห้าปี นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนผู้ใกล้เกลี่ย

๒.๓.๒ หน้าที่และอำนาจของผู้ใกล้เกลี่ยและการคุ้มครองผู้ใกล้เกลี่ย

ร่างมาตรา ๑๐ กำหนดให้ผู้ใกล้เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ๔ ประการ ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะคู่กรณีในการหา
แนวทางยุติข้อพิพาท

(๓) ดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

(๔) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทด้วยผลของการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

สำหรับการคุ้มครองผู้ใกล้เกลี่ยเป็นไปตามร่างมาตรา ๑๐ วรรคสอง
โดยกำหนดให้ในกรณีที่ผู้ใกล้เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิด
ทั้งทางแพ่งและทางอาญา

**๒.๓.๓ จริยธรรมของผู้ไก่ล่เกลี่ยและข้อเท็จจริงที่ต้องเปิดเผย
ร่างมาตรา ๑๑ กำหนดจริยธรรมของผู้ไก่ล่เกลี่ยให้ต้องปฏิบัติตาม
๔ ประการ ได้แก่**

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ
(๒) เข้าร่วมการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาททุกรั้ง ในกรณีที่ไม่อาจเข้าร่วม
การไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการ
ไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท
ล่าช้าเกินสมควร

(๔) ซื่อสัตย์สุจริตและไม่เรียกรหอรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจาก
คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ
(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาท
(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการซื้อขายข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้
คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๘) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ร่างมาตรา ๑๒ กำหนดให้ผู้ไก่ล่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็น
เหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไก่ล่เกลี่ย
ให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่หูมั่นหรือคู่สมรส
(๒) เป็นบุพาริหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือ^{ลูกพี่ลูกน้อง}นับได้เพียงภายนอกในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวกันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือ^{ตัวแทน}ของคู่กรณีเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

๒.๓.๔ การตั้งข้อรังเกียจ

ร่างมาตรา ๑๓ กำหนดให้ผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจได้
โดยข้อรังเกียจดังกล่าวต้องมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระ^{และหากมีกรณีดังกล่าวผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจถูกถอนคุณตามมาตรา ๑๔ (๔)} ได้ สำหรับกรณีที่คู่กรณี
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อรังเกียจดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีทุกคน
ของฝ่ายนั้น

๒.๓.๕ การถอดถอนผู้ไก่ล่เกลี่ย

ร่างมาตรา ๑๔ กำหนดว่าผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนได้โดยคู่กรณี
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่ล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ไก่ล่เกลี่ยกระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) ผู้ไก่ล่เกลี่ยไม่ปฏิบัติทำหน้าที่ผู้ไก่ล่เกลี่ยเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ผู้ไก่ล่เกลี่ยขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๑

(๔) ผู้ไก่ล่เกลี่ยถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา ๑๓

๒.๓.๖ ข้อห้ามในการโกล่เกลี่ย

ร่างมาตรา ๑๕ กำหนดห้ามให้ผู้โกล่เกลี่ยกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการบังคับ ชูเขี้ยว หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ข้อตกลงระงับข้อพิพาทที่เกิดจากการฝ่าฝืนร่างมาตรานี้ย่อมมีผลให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งบังคับให้ตามข้อตกลงนั้นได้ตามร่างมาตรา ๓๒ (๓)

๒.๓.๗ การสิ้นสุดความเป็นผู้โกล่เกลี่ย

ร่างมาตรา ๑๖ กำหนดให้ความเป็นผู้โกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้โกล่เกลี่ยถึงแก่ความตาย
- (๒) ผู้โกล่เกลี่ยวออกจากการเป็นผู้โกล่เกลี่ย
- (๓) ผู้โกล่เกลี่ยถูกเพิกถอนจากการเป็นผู้โกล่เกลี่ยหรือสิ้นสภาพการเป็นผู้โกล่เกลี่ย
- (๔) ผู้โกล่เกลี่ยวขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

สำหรับกรณีที่ความเป็นผู้โกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงระหว่างการดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทยังไม่แล้วเสร็จ ร่างมาตรา ๑๗ กำหนดให้คู่กรณีอาจตั้งผู้โกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่โกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นต่อไปได้ โดยอาจใช้เอกสารระบุนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วตามที่คู่กรณีและผู้โกล่เกลี่ยเห็นสมควร

๒.๔ การโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

ความในหมวด ๒ ว่าด้วยการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง แยกออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ กระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และส่วนที่ ๒ การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๔.๑ กระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

ข้อพิพาททางแพ่งที่โกล่เกลี่ยได้ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๙ โดยความในวรคหนึ่งกำหนดข้อห้ามไว้ว่าข้อพิพาททางแพ่งที่เกี่ยวด้วยสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้ ข้อพิพาททางแพ่งที่โกล่เกลี่ยกันได้มี ๕ ประการดังนี้

- (๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินซึ่งมิใช่ข้อพิพาทเกี่ยวด้วยกรรมสิทธิ์
- (๒) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก
- (๓) ข้อพิพาทนื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ
- (๔) ข้อพิพาทนื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

สำหรับกระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัติ แยกพิจารณาเป็นแต่ละขั้นตอน ได้ดังนี้

๒.๔.๑.๑ การเริ่มต้นกระบวนการการโกล่เกลี่ย

เมื่อมีข้อพิพาททางแพ่งเกิดขึ้น กระบวนการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทเริ่มต้นขึ้นจากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถ้าประสงค์จะให้มีการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท จำนวนนี้ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการโกล่เกลี่ย

ข้อพิพากษาความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษา ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาท่านนายคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพากษานั้นและแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาทราบ ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษา ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาท่านคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยได้ ทั้งนี้ การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพากษา รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพากษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาประกาศกำหนด ตามร่างมาตรา ๒๐

๒.๔.๑.๒ การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ร่างมาตรา ๒๑ กำหนดให้คู่กรณีตกลงกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษากำหนด โดยการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งด้วย และให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาแจ้งคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษา รวมทั้งสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษา

๒.๔.๑.๓ การตัดค้านผู้ไกล่เกลี่ย

ร่างมาตรา ๒๒ กำหนดให้ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๒ และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคัดค้านหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นอ่อนแหนบัณฑิตมีกรณีดังกล่าวให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาทราบเพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษัดักล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไปโดยการยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นเข้าทำงานนี้แทนผู้ที่ถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

นอกจากนี้ หากปรากฏในภายหลังเมื่อมีการทำบันทึกข้อตกลงระบับข้อพิพากษาแล้วว่าผู้ไกล่เกลี่ยที่ทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษามิได้เปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งอาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยดังกล่าวหรือการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บันทึกข้อตกลงนั้นไม่เสียไป แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีในการพิสูจน์เพื่อให้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงดังกล่าว ตามร่างมาตรา ๒๓

๒.๔.๑.๔ การดำเนินการไกล่เกลี่ย

ร่างมาตรา ๒๔ กำหนดให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดรกรอบเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาด้วยกันได้ โดยในการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษามีผู้ไกล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพากษา ความประسังค์ของคู่กรณีที่จะระบับข้อพิพากษาข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยอธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงกันได้

ร่างมาตรา ๒๕ ยังได้กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพากษาใน

บางสถานการณ์ ผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ แต่ผู้ไก่ล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณีฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย โดยผู้ไก่ล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณี หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าร่วม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

๒.๔.๑.๕ สิทธิของคู่กรณีในระหว่างการไกล่เกลี่ยและการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน

ร่างมาตรา ๒๖ กำหนดให้ในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อผู้ไก่ล่เกลี่ยได้ และร่างมาตรา ๒๗ กำหนดให้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๒.๔.๑.๖ การห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดจากกระบวนการไกล่เกลี่ยเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

ร่างมาตรา ๒๘ กำหนดห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่ระบุไว้ในร่างมาตรา ๒๘ (๑) ถึง (๖) เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาได้ ๆ เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้น ที่ให้รับฟังได้เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระหว่างข้อพิพาท

ข้อเท็จจริงที่ต้องห้ามมิให้รับฟังดังกล่าว ได้แก่

(๑) ข้อเท็จจริงที่เป็นความประஸค์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ข้อเท็จจริงที่เป็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี

(๓) ข้อเท็จจริงที่เป็นการยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไก่ล่เกลี่ย

(๕) ข้อเท็จจริงที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๖) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเฉพาะ

อย่างไรก็ตาม พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่ และนำสืบได้อยู่แล้วในกระบวนการพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใดย่อมไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังด้วยเหตุที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำไปใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๒.๔.๑.๗ การทำบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ร่างมาตรา ๒๙ กำหนดว่า เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไก่ล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระหว่างข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และให้คู่กรณีและผู้ไก่ล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้ โดยบันทึกข้อตกลงตามวรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ซื่อและทื่อยุ่งคุ้กรณี
- (๒) ข้อพิพาทดามกฎหมาย
- (๓) ความสมควรใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๔) สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ย

ข้อพิพาท เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คุ้กรณีต้องปฏิบัติหรือองค์เว้นปฏิบัติระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

๒.๔.๑.๕ การสื้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ร่างมาตรา ๓๐ กำหนดให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

สื้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) คุ้กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้
- (๒) คุ้กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดามมาตรา ๒๖
- (๓) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๒.๔.๒ การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

เมื่อคุ้กรณีไกล่เกลี่ยกันเป็นผลสำเร็จและมีการทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทกันแล้ว หากคุ้กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พระราชบัญญัตินี้กำหนดกระบวนการบังคับให้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นได้ตามความในหมวด ๒ ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

๒.๔.๒.๑ การร้องขอต่อศาลให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ร่างมาตรา ๓๑ กำหนดให้ในกรณีที่คุ้กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คุ้กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทแล้ว แต่คุ้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทแล้ว คุ้กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป โดยการร้องขอตังกล่าวให้ยื่นต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลจังหวัด หรือศาลแขวงที่ข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ทำขึ้นในเขตศาลนั้น หรือศาลมีอำนาจอยู่ในเขตศาลนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลมีบังคับตามคำชี้ขาด ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับในเรื่องนี้

๒.๔.๒.๒ การมีคำสั่งและการอุทธรณ์คำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ร่างมาตรา ๓๒ กำหนดให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท โดยมีข้อยกเว้นที่ศาลจะไม่มีคำสั่งบังคับให้ หากความประภูมิแก่ศาลหรือคุ้กรณีที่ถูกบังคับพิสูจน์ให้เห็นได้ว่ามีกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) คุ้กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) มุลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาท
มีลักษณะที่เป็นการต้องห้ามซัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลั่นฉ้อฉล บังคับ บุญเข็ญ
หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

(๔) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไก่เลี้ยงตามมาตรา ๒๓
ซึ่งมีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๓๒ วรรคสอง ยังได้บัญญัติห้ามให้
อุทธรณ์คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ให้อุทธรณ์ได้หากเป็นกรณีที่ (๑) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตาม
ข้อตกลงระงับข้อพิพาท หรือ (๒) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนความใน
วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๒.๕ การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญา

ร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. กำหนดถึง
การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญาไว้ในหมวด ๓ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๔ ถึงมาตรา ๓๗ มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๕.๑ ข้อพิพาททางอาญาที่ไก่เลี้ยงได้และผลของการไก่เลี้ยง

ร่างมาตรา ๓๔ กำหนดถึงข้อพิพาททางอาญาที่ไก่เลี้ยงได้ไว้
โดยแยกได้ ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ความผิดอันยอมความได้

(๒) ความผิดลุ่โทษตามมาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒
มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ และมาตรา ๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ความผิดลุ่โทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนด
ในพระราชบัญญัติ

ทั้งนี้ เมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญา กันแล้ว ให้ถือว่า
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงดังกล่าว

๒.๕.๒ การดำเนินการไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญา

ร่างมาตรา ๓๗ กำหนดว่ากระบวนการไก่เลี้ยงข้อพิพาทด้วย
ช่องความในหมวด ๓ การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญา มีได้บัญญัติไว้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒
การไก่เลี้ยงข้อพิพาททางแพ่ง มาใช้บังคับกับการไก่เลี้ยงข้อพิพาททางอาญาโดยอนุโลม

นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๓๕ กำหนดให้ในการดำเนินการไก่เลี้ยง
ข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีของพนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ หรือศาล แล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่เลี้ยงข้อพิพาทแจ้งให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล
อาจขอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาคดี หรือการพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่า
จะรู้ผลการไก่เลี้ยงข้อพิพาท และเมื่อการไก่เลี้ยงข้อพิพาทเสร็จสิ้นแล้ว ให้หน่วยงาน
ซึ่งดำเนินการไก่เลี้ยงข้อพิพาทแจ้งผลของการไก่เลี้ยงข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ หรือศาล ทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้ ให้ส่งสำเนาบันทึก
ข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย ส่วนในกรณีที่การไก่เลี้ยงข้อพิพาทไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ หรือศาล สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดี ต่อไป

๒.๕.๓ ข้อพิพาทที่อาจฟ้องเป็นคดีแพ่งเกี่ยวนеื่องกับคดีอาญาได้

ร่างมาตรา ๓๖ กำหนดว่าหากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวนеื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว เว้นแต่คู่กรณีจะตกลงให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับทันที โดยในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทดามาตรา ๓๑ ได้

ในการนี้ที่ข้อตกลงระงับข้อพิพาทดังกล่าวมีข้อตกลงที่กำหนดให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลง เช่น กำหนดให้มีการชำระเงินเป็นงวด ๆ กรณีเช่นนี้ ให้นำความในมาตรา ๕ มาใช้บังคับในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ซึ่งมีผลให้อายุความขยาวอกไปอีกหกสิบวัน

๒.๖ การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ความในหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ บัญญัติถึงการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนไว้ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๖.๑ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ร่างมาตรา ๓๘ กำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยผู้ไก่ล่ำเกลี่ยของศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ เช่นเดียวกับการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทด้วยหน่วยงานซึ่งดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน และให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแล การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาಥองศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๖.๒ ข้อพิพาทที่ศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนดำเนินการได้

ร่างมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

(๒) ข้อพิพาททางแพ่งอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

(๓) ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๔

ร่างมาตรา ๓๙ วรรคสอง กำหนดเป็นเงื่อนไขพิเศษด้วยว่า ข้อตกลงระงับข้อพิพาทที่ดำเนินการโดยศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนจะบังคับกันได้หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาಥองศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องนั้นได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้และออกหนังสือรับรองให้ด้วย

๒.๖.๓ การอุดหนุนค่าใช้จ่ายการดำเนินการของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

ร่างมาตรา ๔๐ กำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนตามที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๒.๗ บทกำหนดโทษ

ความในหมวด ๕ ได้กำหนดบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้ไว้โดยร่างมาตรา ๔๑ กำหนดว่าผู้ใกล้เคียงผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๔๒ กำหนดว่าผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ใกล้เคียง เพื่อจุงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ ระวังโทษตามร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๒ ได้เทียบเคียงกับระวังโทษสำหรับความผิดในลักษณะทำงานเดียวกันตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕

๓. การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นการนำกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาทางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังนี้

๓.๒.๑ กำหนดให้กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาทางประเภทมีระบบและมาตรฐานเดียวกัน

๓.๒.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ใกล้เคียง และการขึ้นทะเบียนบุคคลเป็นผู้ใกล้เคียง

๓.๒.๓ จัดระเบียบการประกอบอาชีพผู้ใกล้เคียงและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาท

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงพิพาก พ.ศ. โดยสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางเลือกได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นการนำกระบวนการไก่เลี้ยงพิพากทางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนัก และข้อพิพากทางอาญาบางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือ ศูนย์ไก่เลี้ยงพิพากภาคราชบัตรเป็นผู้ดำเนินการยุติธรรมแทน ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

(ប្រធែលិក)

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติการไก่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข / ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการกิจคืออะไร

กำหนดกฎหมายกลางเกี่ยวกับการไก่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภท เพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์ไก่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติข้อพิพาทดังกล่าว ทำให้ปัญหาความขัดแย้งและข้อพิพาทของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ สามารถยุติหรือรับข้อพิพาทได้ด้วยกลไกการไก่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีคนกลางที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนมาเป็นผู้ดำเนินการให้ยุติเรื่องข้อพิพาทนั้น ๆ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม และค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการแสวงหาความยุติธรรมซึ่งมีราคาแพง ช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน ลดความลักลั่นของกระบวนการไก่เกลี่ยข้อพิพาทที่บังคับใช้อยู่ในหลาย ๆ หน่วยงาน รวมถึงสร้างสภาพบังคับของบันทึกข้อตกลงอันเป็นผลจากการไก่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยหน่วยงานของรัฐ และการไก่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตรากฎหมายกลางเกี่ยวกับการไก่เกลี่ยข้อพิพาท

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำการกิจ

เพื่อให้มีกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมได้โดยง่าย ประหยัด รวดเร็ว จนสามารถยุติหรือรับข้อพิพาททางแพ่งและข้อพิพาททางอาญาสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้ด้วยการไก่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยหน่วยงานของรัฐ และการไก่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

หากไม่ทำการกิจนั้นจะมีผลประการใด

ประชาชนที่ต้องการความยุติธรรมจะเข้าถึงความยุติธรรมได้โดยยาก มีค่าใช้จ่ายสูง มีระยะเวลาที่ยาวนาน ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม อีกทั้งยังทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการไก่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนที่มีอยู่เดิม เนื่องด้วยกระบวนการไก่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและข้อพิพาททางอาญาไม่มีกฎหมายกลางมากำหนดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทไม่มีสภาพบังคับตามกฎหมายแตกต่างกัน

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

มีทางเลือกสองทาง ได้แก่ การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการไก่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. และการดำเนินการตามมาตรา ๖๑/๑ มาตรา ๖๑/๒ และมาตรา ๖๑/๓ แห่งพระราชบัญญัติระบบที่ปรับปรุงราชกิจแจ้ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ข้อดี	ข้อเสีย
<p>ร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำกลี้ย ข้อพิพาท พ.ศ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครอบคลุมการดำเนินการไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐ และการไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาทภาคประชาชน - ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่นัก และข้อพิพาททางอาญา (ความผิดอันยอมความได้ และความผิดลุหุโทษตามมาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๗) แห่งประมวลกฎหมายอาญา) สามารถดำเนินการไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐ และศูนย์ไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาทภาคประชาชน - มีบทบัญญัติให้ผลของข้อตกลงระหว่างข้อพิพาทมีสภาพบังคับตามกฎหมาย
<p>พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๑/๑ มาตรา ๖๑/๒ และมาตรา ๖๑/๓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงรายละเอียดของข้อกฎหมายอยู่แล้ว - ไม่ครอบคลุมการดำเนินการไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐ และการไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนยังเลือกจะหาความยุติธรรมผ่านกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงและมีระยะเวลานาน และในปัจจุบันภาคประชาชนมีความเข้มแข็งสมควรที่จะให้โอกาสมากขึ้นกว่ากฎหมายที่มีอยู่เดิม

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายกลางเกี่ยวกับการไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่นัก และข้อพิพาททางอาญาบางประเภทที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนด

๑. การขึ้นทะเบียน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ค่าตอบแทน จริยธรรมและบทกำหนดโทษผู้ไก่ล่ำกลี้ย เพื่อให้มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้ตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. การไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาททางแพ่ง เพื่อให้การไก่ล่ำกลี้ยข้อพิพาททางแพ่งมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

๓. การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เพื่อลดปริมาณคดีอาญาขึ้นสู่ศาล และลดปัญหาความชัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม

๔. การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน และศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกลางเกี่ยวกับการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้สอดรับกับแผนการปฏิรูปประเทศ

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหารือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อมีกฎหมายกลางเกี่ยวกับการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทจะเป็นการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก และยกระดับมาตรฐานการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดังนี้

๑. มีการขึ้นทะเบียน กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ค่าตอบแทน จริยธรรมและบทกำหนดโทษ ผู้ไก่ล่ำเกลี่ยที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อปฏิบัติงานของผู้ไก่ล่ำเกลี่ยได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. มีกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง เพื่อให้การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการเข้าถึงความยุติธรรม

๓. มีกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เพื่อลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคม

๔. มีกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน และศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการความชัดแย้งให้ยุติได้ในชุมชน เกิดความสมานฉันท์ในสังคม

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของการกิจคืออะไร

ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาความผิดอันยอมความได้และความผิดลุหายบางมาตรการสามารถยุติหรือระงับได้ด้วยการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาขึ้นสู่ศาลลดลง ซึ่งจะช่วยพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือกและยกระดับการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทด้วยมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

จำนวนข้อพิพาททางแพ่งและข้อพิพาททางอาญาเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาลลดลง สังคม ชุมชนที่มีความชัดแย้งสามารถจัดการให้ยุติลงได้ด้วยกฎหมายฉบับนี้

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การทำหนดพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. จะสอดคล้องกับปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๗ ที่กำหนดว่า “ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง ของกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกัน จากการเลือกปฏิบัติใด อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญา และจากการยุยงให้มีการเลือกปฏิบัติตั้งกล่าว”

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. จะส่งผลดีต่อสังคมและประเทศไทย ประชาชนสามารถยุติหรือระงับข้อพิพาทได้ด้วยการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความชัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

การดำเนินการดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทย ยิ่งจะทำให้เป็นผลดี ดังนี้

๑. การเมือง เป็นการเสริมสร้างความป้องดองส่วนอันหนึ่ง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

๒. สังคม ส่งเสริมให้สังคมไทยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี เกิดความส่วนรวมที่ในสังคมให้ชุมชนสามารถจัดการความขัดแย้งได้ในชุมชน

๓. เศรษฐกิจ ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และลดภาระงบประมาณภาครัฐในการกระบวนการยุติธรรม

๔. กระบวนการยุติธรรม เป็นทางเลือกให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว การกำหนดพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ. จึงเป็นภารกิจที่หน่วยงานของรัฐจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง เนื่องจากหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไก่เลี้ยงข้อพิพาท รวมถึงศูนย์ไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชนที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำกับ ดูแล สามารถดำเนินการไก่เลี้ยงข้อพิพาทและบันทึกข้อตกลงระหว่างข้อพิพาทให้มีสภาพบังคับตามกฎหมาย เป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกซึ่งรัฐมีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเอกชน จึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่อย่างไร

ภารกิจนี้ เป็นการใช้อำนาจฝ่ายบริหาร และอำนาจฝ่ายตุลาการ จึงไม่ควรทำร่วมกับเอกชน เพราะเป็นภารกิจหลักของรัฐในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนไม่สามารถมอบให้เอกชนร่วมดำเนินการได้

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพาะเหตุใด

ภารกิจนี้ หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่และประสงค์จะดำเนินการไก่เลี้ยงข้อพิพาท รวมถึงศูนย์ไก่เลี้ยงข้อพิพาทภาคประชาชน สามารถร่วมกันดำเนินการได้ เพื่อเป็นทางเลือกให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรม ข้อพิพาทสามารถยุติลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องร้อง อันเป็นการลดภาระและทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน รวมถึงลดงบประมาณแผ่นดิน รัฐสามารถลดงบประมาณภาครัฐในกระบวนการยุติธรรมทั้งอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการฟ้องร้องคดี

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ภารกิจดังกล่าวไม่สามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้ เนื่องจากเป็นภารกิจที่ต้องใช้อำนาจเช่นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเป็นผู้ร่วมสนับสนุนในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมด้วยกระบวนการไก่เลี้ยงข้อพิพาท เช่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมายดังกล่าว

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function))

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีภารกิจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนพึงได้รับตามกฎหมาย และตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองดูแลจากรัฐอย่างท้วถึงและเท่าเทียมกัน โดยมีหน้าที่และอำนาจ (๓) ส่งเสริมและพัฒนาภารกิจการระงับข้อพิพาทในสังคม

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ๔.๑ สร้างความมั่นคง และการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ๔.๒ สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาล ในสังคมไทย ภายใต้แผนงานและโครงการสำคัญ ที่ ๕.๗ การพัฒนาระบบยุติธรรมชุมชนและการให้ความช่วยเหลือประชาชน ๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนด้านกระบวนการยุติธรรม ทางเลือก ๒) สนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ๓) ส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เป็นต้นแก่ประชาชน

แนวทางการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาภารกิจการระงับข้อพิพาทเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ๒.๑ จัดตั้งระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนพ้องคดี ๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ ๒. การปฏิรูปกระบวนการวิธีพิจารณาความแพ่งและวิธีพิจารณาคดี ปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ๒.๒ จัดให้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการไกล่เกลี่ย (กลาง) เพื่อส่งเสริมให้มีการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ข้อพิพาทสามารถยุติลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องร้อง อันเป็นการลดภาระของประชาชน

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางการบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่สามารถใช้มาตรการทางการบริหารได้

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

มาตรการทางบริหารไม่สามารถทำให้เกิดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ เพราะการยุติข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยต้องอาศัยความสมัครใจของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย การใช้อำนาจทางการบริหารจะเป็นการแทรกแซง หรือเบี่ยงเบนความยุติธรรม ซึ่งอาจทำให้ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรมอย่างแท้จริง

๓.๓ ในการทำการกิจกรรม เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๑๑.๑ เรื่องปรับปรุง ประมวลกฎหมายหลักของประเทศไทย และกฎหมายอื่น ๆ ที่คล้าสมัย ไม่เป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศเป็นอุปสรรค ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน และข้อ ๑๑.๕ ปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้ง่าย รวดเร็ว ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๗ เมื่อวันอังคารที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรเร่งรัด ดำเนินการให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายที่กระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าของเรื่อง จำนวน ๓๗ ฉบับ ซึ่งรวมถึง ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ.

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ๒.๑ จัดตั้งระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยตนเอง คดี ๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ ๒. การปฏิรูปกระบวนการวิธีพิจารณาความแพ่งและวิธีพิจารณาคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ๒.๒ จัดให้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการไกล่เกลี่ย (กลาง) เพื่อส่งเสริมให้มีการไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาท รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการไกล่เกลี่ย ของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ข้อพิพาทสามารถยุติลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องร้อง อันเป็นการลดภาระของประชาชน

ดังนั้น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเชื่อมโยงกับนโยบาย แต่กฎหมายในปัจจุบัน ยังมีความลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ไม่มีประสิทธิภาพ การเสนอกฎหมายการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในครั้งนี้ จะทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง ทางอาญา และภาคประชาชนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้คดี ขึ้นสู่ศาลลดลง ซึ่งจะช่วยพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก และยกระดับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ได้ มาตรฐานสากลมากขึ้น

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

- ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการใช้บังคับกฎหมาย
- ทยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

- ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก มีการทดสอบระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด มีการทดสอบระยะเวลาการบังคับใช้หนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเตรียมการและการออกกฎหมายอนุบัญญัติ
- ควรกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้สิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด ไม่ควรกำหนดเวลาสิ้นสุด เนื่องจากเป็นกฎหมายกลางที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ใกล้เคียงข้อพิพาทเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎหมายในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติห้องถีน
ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้มีผลใช้บังคับพร้อมกันทั่วประเทศ

๓.๖ สักษณะการใช้บังคับ

- ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม
 ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ได้กำหนดมาตรฐานทางกฎหมายในเชิงควบคุม กำกับ/ติดตาม และส่งเสริม ดังนี้

- ในส่วนมาตรการควบคุม

- มีการกำหนดการขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน บัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียด คุณสมบัติของผู้ใกล้เกลียด และบทกำหนดโทษ เพื่อให้มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติงานได้ตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

- มีการกำหนดให้การจัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลียดข้อพิพาทภาคประชาชน ต้องมีการควบคุมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

- ในส่วนมาตรการกำกับ/ติดตาม

- มีการกำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลียดข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลียดข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

- ในส่วนมาตรการส่งเสริม

- - มีการกำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกัน เป็นศูนย์ไกล่เกลียดข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลียดข้อพิพาทภาคประชาชน

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการนำระบบอนุญาตมาใช้ในกฎหมาย เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และแบบบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียด

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายยกกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลียดข้อพิพาท จำเป็นต้องใช้ระบบอนุญาตเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และแบบบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียดเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลียดข้อพิพาท รวมถึงศูนย์ไกล่เกลียดระงับข้อพิพาทภาคประชาชนภายใต้การกำกับดูแลของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพถือปฏิบัติ

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร คุ้มค่าต่อการที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

มี ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้มีอำนาจออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การสื้นสภาพของผู้ประกอบ เกณฑ์ การเพิกถอนการเป็นผู้ประกอบ เกณฑ์ และแบบบัตรประจำตัวผู้ประกอบ เกณฑ์

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

มี โดยกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

มี โดยกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

มี โดยกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

ไม่มีระบบคณะกรรมการในกฎหมายนี้ แต่อาศัยกลไกของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในการส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรับรองหลักสูตรการอบรมไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพากษา

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๙.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๓.๙.๔ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มี โดยแนวทางการใช้ดุลยพินิจแต่ละเรื่องจะมีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายลำดับรองอย่างชัดเจน ดังนี้

(๑) การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทไว้ในกฎหมาย

(๒) การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรอง การเพิกถอนการเป็นผู้ประกอบ เกณฑ์

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา

โทษทางปกครอง

ระบบสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราเหตุใด

การกำหนดโทษทางอาญาเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพากษาทำความผิดตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่บังคับ

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

- (๑) กำหนดเป็นโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีสิบสี่ปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- (๒) กำหนดเป็นโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

มี ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๑/๑ มาตรา ๖๑/๒ และมาตรา ๖๑/๓

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ที่เสนอเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐ และการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ขยายขอบเขตการดำเนินงานให้หน่วยงานของรัฐ อาทิ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฯลฯ รวมถึงศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และข้อพิพาททางอาญาได้ ทำให้ไม่สามารถเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ และร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. จะไม่กระทบต่อการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายอื่น

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากการร่างกฎหมายนี้โดยตรง

• ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย

- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท
- ศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

• ผู้ได้รับผลกระทบจากการร่างกฎหมายนี้โดยตรง

- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อาทิ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กรมบังคับคดี

- คู่กรณี

- ผู้ไก่ล่ำเกลี่ย

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากการร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ประชาชนที่มีข้อพิพาทด่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องคดีต่อศาล เช่น ค่าทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการต่อสู้คดี รวมถึงลดงบประมาณแผ่นดิน รัฐสามารถลดค่าใช้จ่ายภาครัฐในกระบวนการยุติธรรมทั้งอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการฟ้องร้องคดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก หน่วยงานของรัฐ และประชาชน

- เชิงลบ

ไม่มี

ด้านสังคม

- เชิงบวก การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้ประชาชนที่มีข้อพิพาทสามารถถูติหรือระงับข้อพิพาทด้วยกันเองได้ ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากความพึงพอใจของคู่กรณีทำให้ปราศจากข้อขัดแย้งไม่สร้างศัตรุกันในสังคมเหมือนคำพิพากษาที่ตัดสินให้ฝ่ายใดถูกหรือผิด แต่เป็นการสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน สามารถขยายผลให้ชุมชนเข้มแข็ง รองรับการที่รัฐมีนโยบายต่างๆ สามารถส่งผ่านนโยบายไปยังศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนสร้างความสมานฉันท์อย่างเป็นรูปธรรม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก หน่วยงานของรัฐ และประชาชน

- เชิงลบ

ไม่มี

ด้านอื่น ๆ

- เชิงบวก การดำเนินการตามกฎหมายนี้จะทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประชาชนเข้มแข็งในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและเลือกใช้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อยุติหรือระงับข้อพิพาทแทนการฟ้องร้องคดีต่อศาล

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก หน่วยงานของรัฐ และประชาชน

- เชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิบางประการของบุคคลถูกจำกัด อาทิ การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ไกล่เกลี่ย สิทธิในการฟ้องคดีอาญา ระงับด้วยผลของบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญา สิทธิในการรับทรัพย์สินจากผู้อื่น

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การจำกัดสิทธิของบุคคลดังกล่าวจึงกระทาไปเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาความเป็นกลางของการทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ย และเพื่อให้การบังคับตามบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนมีทางเลือกในการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สามารถระงับข้อพิพาทได้โดยง่ายมีขั้นตอน ระยะเวลาสั้น และไม่必要ใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหา เพราะไม่ต้องมีการจ้างทนายความ การวางแผนประกันศาล เมื่อตกลงกันได้แล้วคู่กรณีสามารถอยู่ร่วมกันได้ดังเดิม เพราะการไกล่เกลี่ยยอมเกิดด้วยความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย ไม่ได้สร้างศัตรุกันในสังคมเหมือนคำพิพากษาที่ตัดสินให้ฝ่ายใดถูกหรือผิด แต่เป็นการสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน อีกทั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนเป็นเมืองแกนหลักในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม เพราะผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยรู้จักและเป็นที่เคารพของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย รู้สภาพปัญหาของคู่กรณีอย่างถ่องแท้ อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้สามารถระงับข้อพิพาทได้โดยง่าย

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยการแก้ไขปัญหานี้ ไม่สร้างภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน เกินจำเป็น เพราะการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่มีค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอันเป็นภาระของภาคประชาชน

นอกจากนี้ ยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมได้สะดวกและรวดเร็ว สามารถลดจำนวนคดีขึ้นสู่ศาลในปริมาณเท่ากับจำนวนที่ใกล้เกลี่ยได้ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจในชุมชนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและรัฐสามารถลดค่าใช้จ่ายในการบูรณาการยุติธรรมได้ในกรอบงบประมาณทั้งอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการฟ้องร้องคดี สามารถขยายผลให้ชุมชนเข้มแข็ง รองรับการที่รัฐมีนโยบายต่าง ๆ สามารถส่งผ่านนโยบายไปยังศูนย์ใกล้ชิดเพื่อพิพากษาและสร้างความสมานฉันทอย่างเป็นรูปธรรม

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด การใกล้เกลี่ยข้อพิพากษาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นกลไกสำคัญในการระงับข้อพิพาททางแพ่งและข้อพิพาททางอาญา เป็นทางเลือกให้ผู้ประกอบการสามารถระงับข้อพิพาทได้โดยหน่วยงานของรัฐ แทนการฟ้องร้องคดีต่อศาลซึ่งใช้ระยะเวลานานกว่าคดีจะถึงที่สุด อันเป็นการลดระยะเวลา การเสียโอกาสในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด เมื่อภาครัฐมีค่าต้นทุนจากการระงับข้อพิพาทดลง มีความสามารถในการระงับข้อพิพาทย่อมเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับผู้ประกอบการต่างประเทศ

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากน้อยเพียงใด ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีได้เป็นการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยตรง แต่หากกฎหมายมีผลบังคับใช้อาจทำให้มีผู้สนใจที่จะศึกษาวิจัย และพัฒนาระบบและนวัตกรรมในการดำเนินการใกล้เกลี่ย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้โดยสะดวก และรวดเร็วมากขึ้น

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่ประสงค์จะดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพากษา สามารถดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพากษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเดียวกัน เกิดการบูรณาการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจน้ำที่ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม เพื่อรับข้อพิพากษาทางแพ่งและข้อพิพากษาอาญา

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้ส่งผลให้มีการลดงบประมาณแผ่นดินโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาผลโดยอ้อมแล้ว การใกล้เกลี่ยข้อพิพากษามหาศาลค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ในกรอบงบประมาณทั้งอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการฟ้องร้องคดี

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับได้แก่

ประเมินผลสัมฤทธิ์จากประสิทธิภาพของการใกล้เกลี่ยข้อพิพากษาที่สามารถทำให้ข้อพิพากษายุติลงได้ คู่กรณีไม่นำข้อพิพากษาฟ้องร้องคดีต่อศาล อันเป็นการลดปริมาณคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยประเมินผลสัมฤทธิ์ภายในระยะเวลาห้าปีที่กฎหมายบังคับใช้

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

อาจมีความยุ่งยากในระยะแรกของการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากต้องสร้างการรับรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติที่กำหนดขึ้นใหม่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่หลังจากได้ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ และผู้เกี่ยวข้อง และหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกันแล้ว ความยุ่งยากก็จะลดน้อยลงไปตามลำดับ

๕.๖ ความคุ้มค่าของการกิจเมื่อคำนึงถึงบประมาณที่ต้องใช้ การหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจที่กำหนดตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีความคุ้มค่าต่อประชาชนสูงมาก เนื่องจากงบประมาณของรัฐที่ต้องใช้เพิ่มเติมกับหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท และศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน มีไม่นานนัก และกฎหมายฉบับนี้มีได้กำหนดภาระหน้าที่ให้ประชาชนปฏิบัติตาม มีได้จำกัดสิทธิของประชาชนแต่เป็นการเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนสามารถรังับข้อพิพาทด้วยการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท ลดภาระค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องคดี รวมถึงค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรม

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าต้องใช้

ใช้กำลังคนที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เดิม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

(ค) งบประมาณที่คาดว่าต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

โดยเป็นงบดำเนินงาน จำนวน ๕๓.๘ ล้านบาท และลงทุน จำนวน - ล้านบาท

(๑) งบดำเนินงาน ค่าตอบแทน ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ฯลฯ

- ค่าตอบแทนผู้ใกล้เกลี่ย จำนวน ๒๗.๗ ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท จำนวน ๑๑.๑ ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๑๕.๐ ล้านบาท

(๒) งบลงทุน ได้แก่

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

• ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม สามารถใช้วิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดอบรม/sewana/ประชุมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. รวมทั้งผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

(๒) ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ โซเชียลมีเดีย เป็นต้น

(๓) ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการเผยแพร่ความรู้และช่องทางในการขอรับบริการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

• เจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถใช้วิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดอบรม/sewana/ประชุมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยมุ่งเน้นการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่

ในหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และฝึกอบรมให้แก่ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อย่างต่อเนื่อง

(๒) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

(๓) สร้างภาคีเครือข่ายการทำงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางเทคนิค

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

(๑) สร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สายด่วนคลินิกยูติรรม แอพพลิเคชัน ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ เครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

(๒) การจัดทำข้อมูลเอกสารแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงเอกสารแนะนำการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) การเผยแพร่องค์การระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของเอกสารและข้อมูลตามข้อ (๒)

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มีหน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อน แต่มีหน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจใกล้เคียง คือ กระทรวงมหาดไทย เป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน หรืออาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ เพื่อเป็นทางเลือกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมและยุติข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐ และศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานโดยตรงดัง

- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อาทิ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตุ้นตานะแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม กรมบังคับคดี กรมราชทัณฑ์ กรมคุ้มประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งกระทรวงมหาดไทย

- หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

- ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อาทิ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตุ้นตานะแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม กรมบังคับคดี กรมราชทัณฑ์ กรมคุ้มประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งกระทรวงมหาดไทย

- หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

- ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่

ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

การกำหนดให้ผู้ด่างดำแห่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก
เนื่องจากต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองโดยผู้รักษาการตามกฎหมาย

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสมำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละ ขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง แต่มีการกำหนดอนุบัญญัติเกี่ยวกับการขึ้นเบียน การออกหนังสือรับรอง
การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรอง และบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียด โดยมี
ขั้นตอนและระยะเวลา ดังนี้

ขั้นตอน	ระยะเวลา
การขึ้นเบียน	ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ
การออกหนังสือรับรอง	ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ
การออกใบแทนหนังสือรับรอง	ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ
การออกบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียด	ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

การใช้ดุลพินิจของศาลในการบังคับตามข้อตกลงระหว่างข้อพิพาท เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์
ของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย รวมถึงประโยชน์ของสาธารณะจากการไก่เกลียดที่ขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นการใช้อำนาจดุลการตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักธรรมาภิบาล หรืออ่อนน้อมเพื่อให้ประชาชน ได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

มีการให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐชี้ดำเนินการไก่เกลียดข้อพิพาทเป็นนายทะเบียน ให้อำนาจ
ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการยื่นคำร้องไก่เกลียดข้อพิพาท การจัดทำบัญชีผู้ใกล้เกลียด
ของหน่วยงาน

๔.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๔.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายใต้หน้าที่ของตนอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีระบบตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการใกล้เกลียดพิพากษานายศุภนัยไก่เกลียดข้อพิพากษาค่าปรับที่ได้มาตรฐานและออกหนังสือรับรองให้ข้อตกลงระงับข้อพิพากษานั้นบังคับกันได้หรือหื่อสิทธิสำคัญมาฟ้องจะรับไป (มาตรา ๓๙ วรรคสอง) และมีระบบการคานอำนาจโดยศาลเมื่ออำนาจที่จะไม่บังคับตามข้อตกลง หรือคู่กรณีที่ถูกบังคับตามข้อตกลงพิสูจน์ได้ว่าบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพากษานั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๓๒)

๔.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

กระบวนการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการใกล้เกลียดข้อพิพากษา เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ อีกทั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีกลไกการตรวจสอบก่อนให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลง ซึ่งถือเป็นการคานอำนาจจากฝ่ายตุลาการ

๕. การจัดทำกฎหมายลำดับรบrog

๕.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรบrog ครอบระยะเวลา ตลอดจนครอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรบrogนั้น หรือไม่

มาตรา	ครอบระยะเวลา	ครอบสาระสำคัญของกฎหมาย
มาตรา ๘ วรรคท้าย การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในกรณีการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การสื้นสภาพของผู้ใกล้เกลียด การเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เกลียด และแบบบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชนิยมในราชกิจจานุเบกษา	หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในกรณีการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การสื้นสภาพของผู้ใกล้เกลียด การเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เกลียด และแบบบัตรประจำตัวผู้ใกล้เกลียด
มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้ใกล้เกลียดในหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้เกลียดข้อพิพากษาให้ผู้ใกล้เกลียดได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้เกลียดข้อพิพากษาตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชนิยมในราชกิจจานุเบกษา	ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้เกลียดข้อพิพากษา
มาตรา ๒๒ วรรคสอง การยื่นคำคัดค้านการพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ใกล้เกลียดคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน	ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศพระราชนิยมในราชกิจจานุเบกษา	หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำคัดค้านการพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ใกล้เกลียดคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน

ผู้ใกล้เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง	ในราชกิจจานุเบกษา	ผู้ใกล้เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน
มาตรา ๓๓ ประธานศาลฎีกາโดยความ เห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกາ มีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่น คำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลง ระงับข้อพิพาทดตามมาตรา ๓๑ และ การมีคำสั่งตามมาตรา ๓๒	ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วัน ประกาศพระราชนูญญัติ ในราชกิจจานุเบกษา	ข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอ และการบังคับตามข้อตกลงระงับ ข้อพิพาท
มาตรา ๔๐ กรรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพอาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการของศูนย์ใกล้เกลี่ย ข้อพิพาทดภาคประชาชนตามที่อธิบดี กรรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง	ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วัน ประกาศพระราชนูญญัติ ในราชกิจจานุเบกษา	การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการของศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

- ๑) ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรอง แบบบัตรประจำตัว การยื่นคำคัดค้าน การสื้นสภาพ และการเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เกลี่ย พ.ศ.
- ๒) ร่างระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนผู้ใกล้เกลี่ยในหน่วยงานของรัฐ และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

ไม่มี

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

- มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

- สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.

- สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
การประกอบธุรกิจประกันภัย สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ
โทรคมนาคมแห่งชาติ และกรมบังคับคดี

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

- ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่ สภาทนายความ สมาคมบันฑิตศิตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย ผู้ประนีประนอมประจำศาลอาญา ศูนย์ไกล่เกลี่ยรัฐบัญชีพิพากษาชุมชน

๑๐.๔ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อาย่างไร

มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ รวมถึงได้รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๐.๕ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการดังนี้

จัดทำ ไม่จัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา
จัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการดังนี้ และระบุเบื้องต้นว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการดังนี้ แล้ว

ลงชื่อ เกิดโชค เกษมวงศ์จิตร
ลงชื่อ รักษาราชการแทน

(นายเกิดโชค เกษมวงศ์จิตร)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กรกฎาคม ๒๕๖๑

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ๑. นายรากร โสมนะพันธ์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท

๒. นายพีรวัฒน์ บุญรอด

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

หมายเลขติดต่อ ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๖๙, ๐๘ ๓๒๙๖ ๖๒๒๙

รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗

๑. ชื่อกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามมาตรา ๒๗

การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ตามบบทบัญญัติมาตรา ๔๐ ร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

๒. รายละเอียดกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ

(๑) วัตถุประสงค์ : เพื่อสนับสนุนการดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามบบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

- (๒) รายละเอียดกิจกรรม :
- ก. อุดหนุนค่าใช้จ่ายดำเนินการของศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
 - ก. ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทของผู้ใกล้เกลี่ย
 - ข. ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร (ผู้ใกล้เกลี่ย)
 - ค. ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

๓. แผนการบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เป็นผู้รับผิดชอบทั้งคำขอประมาณรายจ่ายประจำปี ควบคุมและกำกับดูแลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พัฒนาศักยภาพผู้ทำหน้าที่ใกล้เกลี่ย ตรวจสอบมิตรฐานศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้เป็นไปตามบบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

แผนการบริหารจัดการ	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	รวม (หน่วยล้านบาท)
๑) ฝึกอบรมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมาย และการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติ	๑.๕๐	-	-	-	-	๑.๕๐
๒) การจัดทำระบบสารสนเทศ	๑.๐๐	-	-	-	-	๑.๐๐
๓) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย	๑.๐๐	-	-	-	-	๑.๐๐
๔) พัฒนาผู้ใกล้เกลี่ย	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๑๕.๐๐
๕) ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ใกล้เกลี่ย	๕.๕๕	๕.๕๕	๕.๕๕	๕.๕๕	๕.๕๕	๒๗.๗๐
๖) การบริหารจัดการศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	๑.๕๒	๑.๕๒	๑.๕๒	๑.๕๒	๑.๕๒	๗.๖๐
รวม (หน่วยล้านบาท)	๑๓.๕๒	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๕๓.๘๐

/๔. ประมาณการ...

๔. ประมาณการรายจ่าย

ประเภทรายจ่าย	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	รวม (หน่วยล้านบาท)
๑) งบดำเนินงาน	๑๒.๕๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๕๒.๘๐
๒) งบลงทุน	๑.๐๐	-	-	-	-	๑.๐๐
รวม (หน่วยล้านบาท)	๑๓.๕๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๕๓.๘๐

๕. แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ

เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

แหล่งเงิน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	รวม (หน่วยล้านบาท)
๑) เงินงบประมาณ	๑๓.๕๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๕๓.๘๐
๒) เงินกู้	-	-	-	-	-	-
๓) เงินอื่น ๆ (ระบุ)	-	-	-	-	-	-
รวม	๑๓.๕๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๑๐.๐๖	๕๓.๘๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประจำงบประมาณรายจ่ายอื่น วงเงินงบประมาณ ๑๑.๗๒ ล้านบาทต่อปี เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

๖. ประโยชน์ที่จะได้รับ

(๑) ด้านการเมือง เสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม และความเข้มแข็งของชุมชน

(๒) ด้านสังคม ประชาชนที่มีข้อพิพาทสามารถยุติหรือระงับข้อพิพาทด้วยกันเองได้ ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากความพึงพอใจของคู่กรณีทำให้ปราศจากข้อขัดแย้ง ไม่สร้างศัตรูกันในสังคม เมื่อมีคำพิพากษาที่ตัดสินให้ฝ่ายใดถูกหรือผิด แต่เป็นการสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน สามารถขยายผลให้ชุมชนเข้มแข็ง รองรับการที่รัฐมีนโยบายต่างๆ สามารถส่งผ่านนโยบายไปยังศูนย์ใกล้เคียง ข้อพิพาทภาคประชาชน สร้างความสมานฉันท์อย่างเป็นรูปธรรม

(๓) ด้านเศรษฐกิจ ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เช่น ค่าทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการต่อสู้คดี และลดภาระงบประมาณภาครัฐ ในการกระบวนการยุติธรรมทั้งอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการฟ้องร้องคดี

/(๔) ด้านกระบวนการ...

(๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม การใกล้เกลียดข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐและการใกล้เกลียดข้อพิพาทภาคประชาชน เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประชาชนเข้มแข็งในกระบวนการการใกล้เกลียดข้อพิพาท และเลือกใช้การใกล้เกลียดข้อพิพาทเพื่อยุติหรือระงับข้อพิพาทแทนการฟ้องร้องคดีต่อศาล

๗. กรณีการดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

การดำเนินการตั้งกล่าวไม่ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ

สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบ
การเสนอร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

๑. ผลกระทบการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๒๒/๒๕๖๑) ที่คณะกรรมการถูกกฎหมายพิจารณาแล้วเสร็จ มีผลกระทบโดยจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม และการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน ในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) โครงสร้างองค์กร :

ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานและคณะกรรมการขึ้นใหม่ แต่อาศัยโครงสร้างหน่วยงานเดิม และคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในการส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานนี้เกี่ยวข้อง

(๒) อัตรากำลัง : ไม่เพิ่มอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน โดยใช้คนที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้ หากประชาชนเข้าใจกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและใช้การโกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพิ่มขึ้น อาจต้องสนับสนุนอัตรากำลังให้เหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

(๓) งบประมาณ : โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายบริหารจัดการระยะเริ่มแรก และค่าใช้จ่ายประจำ

ก. ค่าใช้จ่ายบริหารจัดการระยะเริ่มแรก (๑ ปีแรก)

- การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมาย และการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติจำนวน ๑.๕๐ ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาผู้โกล่เกลี่ย จำนวน ๓.๐๐ ล้านบาท

- ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้โกล่เกลี่ย จำนวน ๕.๕๕ ล้านบาท

- การบริหารจัดการศูนย์โกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จำนวน ๑.๕๒ ล้านบาท

- การจัดทำระบบสารสนเทศ จำนวน ๑.๐๐ ล้านบาท

- เผยแพร่องค์ประกอบสำหรับประชาชนเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย จำนวน ๑.๐๐ ล้านบาท

ข. ค่าใช้จ่ายประจำ (ต่อปี)

- ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้โกล่เกลี่ย จำนวน ๕.๕๕ ล้านบาท

- การบริหารจัดการศูนย์โกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จำนวน ๑.๕๒ ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาผู้โกล่เกลี่ย จำนวน ๓.๐๐ ล้านบาท

รวมงบประมาณที่ใช้ในระยะเวลา ๕ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๕๓.๘ ล้านบาท แบ่งเป็นงบประมาณปีแรก จำนวน ๑๓.๕๖ ล้านบาท และงบประมาณปีต่อไป จำนวน ๑๐.๐๖ ล้านบาทต่อปี

(๔) กระบวนการ : กฎหมายบัญญัติให้การโกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน หน่วยงานของรัฐอาจดำเนินการโกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยกระบวนการยุติธรรมบัญญัตินี้ได้ (มาตรา ๔ ในร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.)

(๕) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ก. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด เกี่ยวข้องกับการโกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในความผิดอันยอมความได้ และความผิดลหุโทษบางมาตรา โดยมีผลให้สิทธิสำคัญมาฟื้นฟูและรับฟื้นฟูหากคู่กรณีสามารถแสดงหลักฐานข้อพิพาทได้

/ข. สำนักงาน...

๑. สำนักงานศาลยติธรรม เกี่ยวข้องกับการไก่เลี้ยงพิพากษาโดยหน่วยงานของรัฐ และศูนย์ไก่เลี้ยงพิพากษาภาคประชาชน ในกรณีที่คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทด้วย

๒. ประโยชน์ของการไก่เลี้ยงพิพากษา ด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และประชาชน

(๑) สะดวก การไก่เลี้ยงพิพากษาเป็นวิธีระงับข้อพิพาทที่มีความยืดหยุ่นและเป็นมิตรกันมากกว่าการพิจารณาคดีในศาล สามารถดำเนินการได้ในที่ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมก็สามารถกระทำได้

(๒) รวดเร็ว การไก่เลี้ยงพิพากษามีขั้นตอนและระยะเวลาสั้นก็สามารถบรรลุทราบได้ไว้คู่พิพากษาลงกันได้หรือไม่ หากตกลงกันได้ข้อพิพากษายุติไม่เป็นคดีขึ้นสู่ศาล

(๓) ประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่กรณีในการระงับข้อพิพากษา โดยการไก่เลี้ยงพิพากษาแทนการฟ้องร้องคดี เช่น ค่าธรรมเนียมศาล ค่าป่วยการ ค่าท่านายความ ที่ปรึกษากฎหมาย ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่ากินอยู่ ตลอดจนค่าดำเนินการต่างๆ ทั้งในชั้นอนุทธรณ์ ฎีกา ชั้nbangคดี

(๔) รักษาสัมพันธภาพระหว่างคู่กรณี เมื่อคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ยอมทำให้ลดความชัดเจ็บระหว่างคู่พิพากษาเกิดความรู้สึกที่ดีทั้งสองฝ่าย

(๕) สร้างความพึงพอใจให้แก่คู่พิพากษา การไก่เลี้ยงพิพากษาเป็นวิธีการที่ใช้เทคนิคการเจรจาต่อรองและหลักจิตวิทยามาใช้เพื่อให้การเจรจาสัมฤทธิ์ผล เกิดความรู้สึกพึงพอใจทั้งสองฝ่ายที่ต่างฝ่ายต่างเป็นผู้ชนะ

(๖) รักษาชื่อเสียงและความลับทางธุรกิจของคู่พิพากษา กระบวนการไก่เลี้ยงพิพากษาเป็นความลับ ทำให้คู่พิพากษารักษาความลับหรือชื่อเสียงทางธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ไม่สามารถนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะได้เว้นแต่คู่พิพากษายินยอม

(๗) สร้างความสงบสุขให้แก่ชุมชน หากการไก่เลี้ยงพิพากษาสำเร็จทำให้ข้อพิพากษาที่มีอยู่ยุติลง คู่กรณีสามารถกลับไปดำเนินชีวิตและประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างปกติ

(๘) ลดปริมาณคดีของศาล ข้อพิพากษาที่สามารถตกลงกันได้ทำให้ปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลลดจำนวนลงทำให้ผู้พิพากษานี้เวลาในการพิจารณาคดีที่มีปัญหาซับซ้อนมากที่ยุ่งยากได้อย่างเต็มที่อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมต่อไป

(๙) สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศชาติ เมื่อข้อพิพากษาลดลง ปริมาณคดีที่มีอยู่ในศาลลดจำนวนลง ปริมาณงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลังการพิพากษาดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความจะน้อยลงหรือหมดไป ส่งผลให้บประมาณในส่วนนี้ลดลง สังคมอยู่อย่างสงบสุข สามารถร่วมมือกันพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติได้มีการพัฒนาต่อไป

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการโกลฯ เกี่ยวกับพิพาท พ.ศ.
ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

The screenshot shows the official website of the Royal Government of Thailand. At the top left is the Royal Seal of Thailand. The main title "สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ" (Royal National Cooperative Development Commission) is displayed prominently. Below the title are several navigation links: ROYAL, หน้าแรกเว็บไซต์, ค้นหาข้อมูล, WEB MAIL, และ Site Map. A search bar is located at the top right. The page content includes a large heading "สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ" with a subtitle "สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ" below it. There are two main sections of text: one about the Royal National Cooperative Development Commission and another about the Royal National Cooperative Development Commission's website. On the right side, there is a sidebar with links to other government websites and a link to the Royal Gazette.

การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ กระทรวงยุติธรรม



สรุปผลสำคัญ

ประเด็นที่ได้รับความสนใจ

มาตรา ๗ - มาตรา ๑๙
การขึ้นทะเบียน
คุณสมบัติและลักษณะ
ต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ
จ่ายธรรม
การเปิดเผยข้อเท็จจริง
การตั้งซั่งเมือง / การออกถอน
การสืบสุกความเป็นญี่โภเกลี่ย
ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่าย

มาตรา ๑๔ - มาตรา ๓๖

ข้อพิพากษาเกลี่ยได้
การยื่นคำร้อง
กรณีตั้ง กรรมการค้านผู้ถือหุ้น
กระบวนการโกล่เกลี่ย
บังเกิดข้อตกลงระหว่างผู้พิพากษา
ผลของการโกล่เกลี่ย
การบังคับตามข้อตกลง

มาตรา ๓๓ - มาตรา ๓๖

ข้อพิพากษาเกลี่ยได้
ผลของการโกล่เกลี่ย
ข้อตกลงระหว่างผู้พิพากษา
การบังคับตามข้อตกลง

มาตรา ๓๗ - มาตรา ๓๙

ศูนย์โกล่เกลี่ยข้อพิพากษา
ภาคประชาชน
ญี่โภเกลี่ย
ข้อพิพากษาเกลี่ยได้
การบังคับตามข้อตกลง
การอุดหนุนค่าใช้จ่าย

มาตรา ๔๐ - มาตรา ๔๑

บทกำหนดโทษ



การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ถนนสุขุมวิท ๑๐๑ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

โดยนายวิวัฒน์ ใจดี ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และนายวิวัฒน์ ใจดี ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกรอบทบทวนที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายต่อประชาชน
(ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.)

สกุปข่าว / ข่าวเต้น

ฉบับที่ 9 กรกฎาคม 2561 (เข้าดู 152 ครั้ง)
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จัดทำข้อมูลในเว็บไซต์ขององค์กร ความเข้าใจเกี่ยวกับความรวมถือในภารตัวเป็นการป้องกันภาระภารานา

ฉบับที่ 9 กรกฎาคม 2561 (เข้าดู 159 ครั้ง)
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมกับสถาบันแอกอัคชาษุนิตาและภาคีฯ จัดกิจกรรม "GENDER MATTERS" สำหรับเด็กไทย และมานาคน้ำดื่มชั้นประทัดไทย จัดกิจกรรม "GENDER MATTERS"

ฉบับที่ 25 เมษายน 2561 (เข้าดู 567 ครั้ง)
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รายงานการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ประจำปี 2560 (The 2017 Country Reports on Human Rights Practices) ซึ่งออกโดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

แสดงข่าวทั้งหมด

ข่าวที่วันไป

ฉบับที่ 23 สิงหาคม 2561 (เข้าดู 17 ครั้ง)

ค่าประเมินประชาม

เผยแพร่

สุปผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกรอบทบทวนที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

ตามที่ได้มีการเสนอการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนี้ให้ได้มาเป็นการกรากร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม กระทรวงยุติธรรม ๑ กระทรวงยุติธรรม ประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ระหว่างวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ - ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๐ นั้น

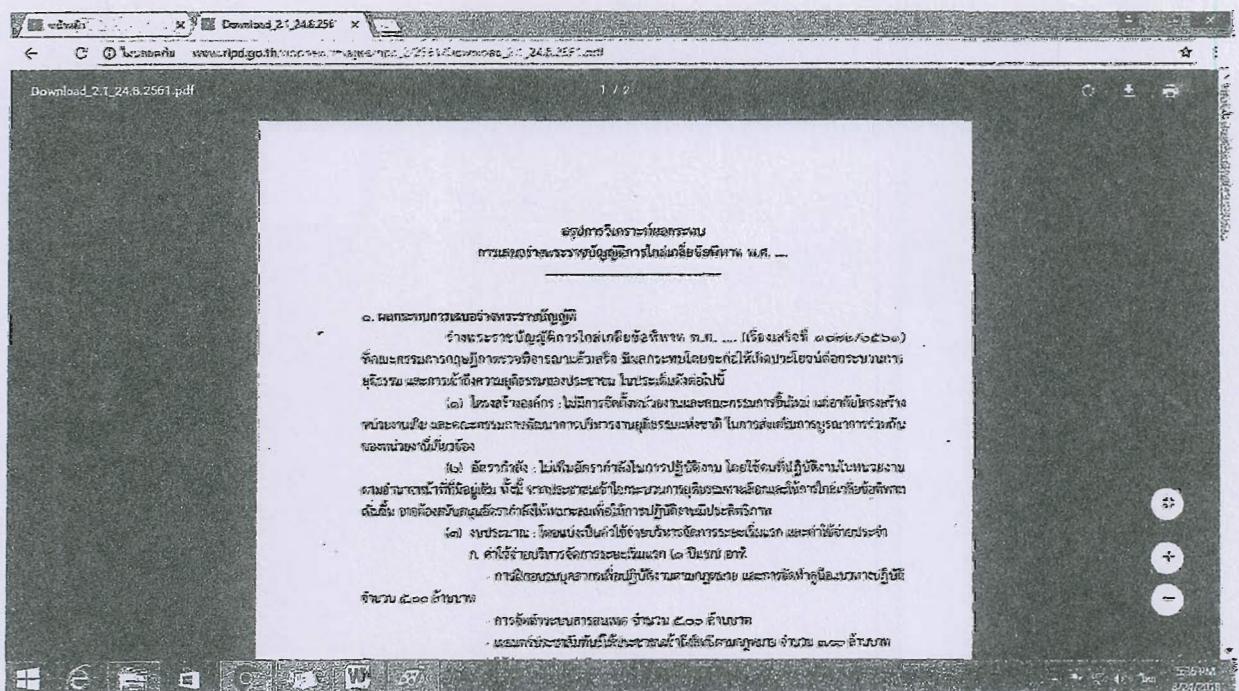
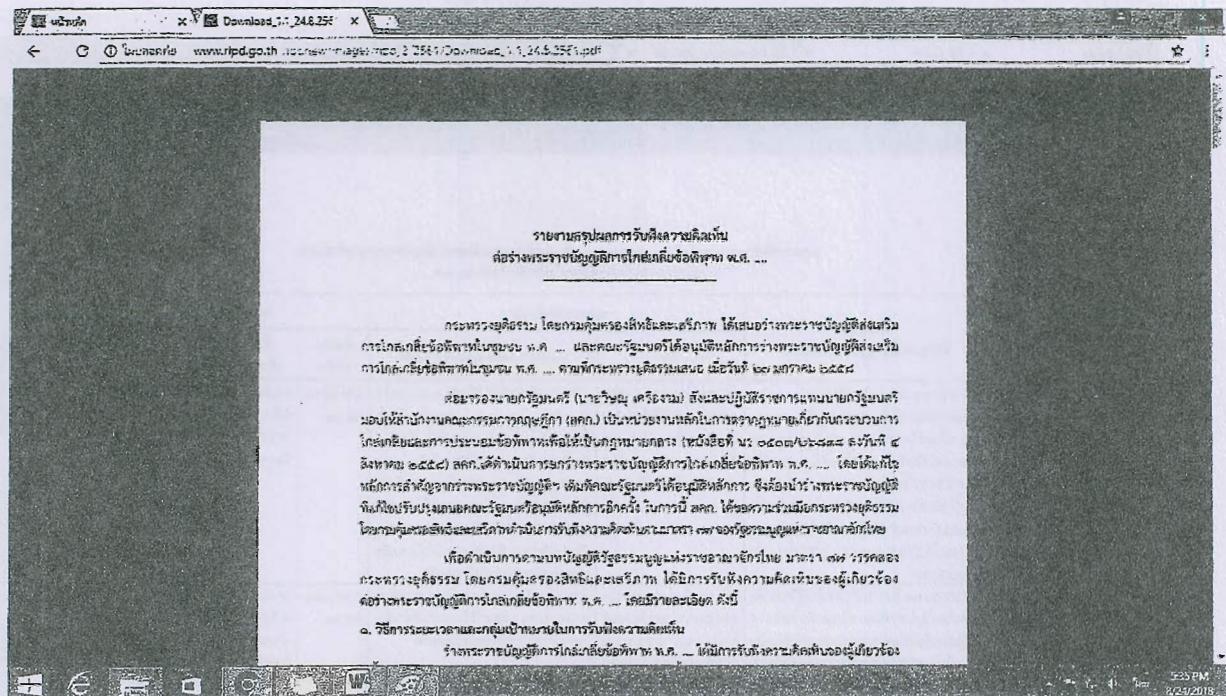
การที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้รับฟังความคิดเห็น ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อไป นำไปประกอบการจัดทำพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. แม้ว จึงขอเผยแพร่สู่ปัปผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกรอบทบทวนที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ห่วงโซ่ทั่วไปของกระบวนการคุยดูแล ที่อาจเกิดขึ้น ที่ ๑๘๙๙/๘๗๗

◎ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คลิกอ่านรายละเอียด)

◎ สรุปผลการวิเคราะห์ผลกรอบทบทวนที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คลิกอ่านรายละเอียด)

◎ ร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คลิกอ่านรายละเอียด)

◎ แผนการจัดทำกฎหมายสำรองร่างพระราชบัญญัติการโกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คลิกอ่านรายละเอียด)



รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ต่อร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ.

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การไก่เลี้ยงข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ. และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การไก่เลี้ยงข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘

ต่อมาของนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) เป็นหน่วยงานหลักในการตรากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการไก่เลี้ยงและการประนอมข้อพิพาทเพื่อให้เป็นกฎหมายกลาง (หนังสือที่ นร ๐๔๐๓/๒๖๘๓๙ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘) สคก.ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ. โดยได้แก้ไข หลักการสำคัญจากร่างพระราชบัญญัติฯ เดิมที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการ ซึ่งต้องนำร่างพระราชบัญญัติ ที่แก้ไขปรับปรุงเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการอีกครั้ง ในการนี้ สคก. ได้ขอความร่วมมือกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ต่อร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ. โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. วิธีการระยะเวลาและกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ. ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนยกร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

ก. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีนายสกุล รัตนการ เป็นประธาน ได้ยกร่างพระราชบัญญัติ การไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ. โดยเชิญหน่วยที่เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นและชี้แจงข้อเท็จจริง ในกระบวนการยกร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ประกอบด้วย

- (๑) กระทรวงการคลัง
- (๒) กระทรวงมหาดไทย
- (๓) กระทรวงยุติธรรม
- (๔) สำนักงานศาลยุติธรรม
- (๕) สำนักงานอัยการสูงสุด
- (๖) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๗) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๘) สำนักงบประมาณ
- (๙) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- (๑๐) กรุงเทพมหานคร

ข. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จัดให้มี การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการไก่เลี้ยงข้อพิพาท พ.ศ. โดยดำเนินการ ๒ วิธี คือ^(๑) การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ^(๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

/(๑) วิธีที่...

(๑) วิธีที่ ๑ การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ กระทรวงยุติธรรม โดยมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าร่วมประชุม ๒๔ หน่วยงาน จำนวน ๖๕ คน ประกอบด้วย

๑. สำนักงานศาลยุติธรรม
๒. สำนักงานอัยการสูงสุด
๓. กระทรวงสาธารณสุข
๔. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. กระทรวงยุติธรรม
๖. สำนักงานตำรวจนครบาล
๗. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๘. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๙. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๐. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๑๑. สำนักงานคณะกรรมการกิจกรรมการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมแห่งชาติ
๑๒. กรุงเทพมหานคร
๑๓. กรมการปกครอง
๑๔. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๕. สถาบันอนุญาโตตุลาการ
๑๖. สำนักงบประมาณ
๑๗. กรมบัญชีกลาง
๑๘. กรมบังคับคดี
๑๙. สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๐. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒๑. สภาพนายความ
๒๒. สมาคมบัณฑิตศรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย
๒๓. ศูนย์ไกล่เกลี่ยรัฐบาลข้อพิพาทชุมชน
๒๔. ผู้ประสานองค์ประชำาลอาญา

ผู้แทนหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ด้วยเป็นการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและข้อพิพาททางอาญามากำหนด เป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับ ข้อพิพาท ทำให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาความขัดแย้ง ลดงบประมาณ แผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

(๒) วิธีที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านเว็บไซต์สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น จำนวน ๕๙ วัน โดยนับระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ประกาศในเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๙ มกราคม ๒๕๖๑) ถึงวันที่สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เสนอรายงานผลต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) (๑๗ มีนาคม ๒๕๖๑)

/๊. สำนักงาน...

๒. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้าน หรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำชี้แจง ในแต่ละประเด็น

(๑) การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ กระทรวงยุติธรรม

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๑. บททั่วไป มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๗ สาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดชื่อร่างพระราชบัญญัติ วันใช้บังคับกฎหมาย บทบัญญัติรองรับผลการใช้บังคับ และมาตรการรักษาการ มีการเสนอความเห็น ในประเด็นต่อไปนี้

ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ : มีความเห็นว่า คำนิยาม “หน่วยงาน ซึ่งดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท” เห็นควรเพิ่มนิยามให้ครอบคลุมศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน และหน่วยงานซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด : มีความเห็นว่า คำนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้ชัดเจน เนื่องจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติ และให้หมายความรวมถึง หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชบัญญัติกำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

คำชี้แจง : เนื่องจากปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทหลาย หน่วยงาน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อจัดระบบการไก่ล่ำเกลี่ยของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนซึ่งมี กรรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นผู้ดูแลศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้ได้มาตรฐานเดียวกัน และเป็นการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือกให้กับประชาชน

๒. ผู้ไก่ล่ำเกลี่ย มาตรา ๘ ถึงมาตรา ๑๕ สาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดการขึ้นทะเบียน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ จริยธรรมของผู้ไก่ล่ำเกลี่ย การเปิดเผยข้อเท็จจริง สิทธิของ คู่กรณีในการตั้งข้อร้องเรียน ตลอดจนผู้ไก่ล่ำเกลี่ย การล้วนสุดลงของความเป็นผู้ไก่ล่ำเกลี่ย และสิทธิของผู้ไก่ล่ำเกลี่ย ที่จะได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย มีการเสนอความเห็นในประเด็นต่อไปนี้

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด : ให้ความเห็นว่า นายทะเบียนต้องขึ้นทะเบียนผู้ไก่ล่ำเกลี่ย ตามหมวด ๑ ซึ่งผู้รักษาการตามกฎหมายกำหนดให้ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้รักษาการ แต่สำนักงานอัยการสูงสุด หรือองค์กรอื่นก็มีการไก่ล่ำเกลี่ย เช่นกัน การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงยุติธรรมเป็นการไม่สอดคล้อง เนื่องจากเป็นหน่วยงานราชการที่มี คุณสมบัติหรือความสามารถอยู่แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นทะเบียนและนำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับได้

คำชี้แจง : ร่างพระราชบัญญัตฉบับนี้ ได้กำหนดนิยาม “นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท ไว้แล้ว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไก่ล่ำเกลี่ย ข้อพิพาทจึงสามารถขึ้นทะเบียนผู้ไก่ล่ำเกลี่ยได้ตามหน้าที่และอำนาจของตน ซึ่งแต่ละหน่วยงานสามารถกำหนด วิธีปฏิบัติในกฎหมายลำดับรองได้

๓. การไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง มาตรา ๑๙ ถึงมาตรา ๓๐ สาระสำคัญเกี่ยวกับ การกำหนดกระบวนการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท มีการเสนอ ความเห็นในประเด็นต่อไปนี้

/ผู้แทน...

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม : มีความเห็นว่า ไม่ควรกำหนดจำนวนทุนทรัพย์ข้อพิพาททางแพ่งไว้ หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติต้องการให้เป็นกฎหมายกลางที่สามารถใช้ได้ในทุกสถานกรณ์ แต่การจำกัดจำนวนทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท เป็นการผลักให้บุคคลจำนวนหนึ่งออกไปจากประโยชน์ที่จะได้รับจากการร่างพระราชบัญญัตินี้

คำชี้แจง : ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้บัญญัติให้ข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ เพื่อให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งสามารถทำได้อย่างเหมาะสม

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด : มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้ชัดเจน กรณีให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคน การจะตกลงตัดสินว่าจะแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจำนวนเท่าไหร่ หรือหากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ บุคคลใดมีอำนาจซื้อขาย

คำชี้แจง : ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้บัญญัติให้กรณีที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการจัดทำไว้

๔. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เน้นขอบตามร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่มีการเสนอข้อคิดเห็น

๕. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เน้นขอบตามร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่มีการเสนอข้อคิดเห็น

(๒) การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th

ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. บททั่วไป ไม่มีการแสดงข้อคิดเห็น

๒. ผู้ไกล่เกลี่ย ไม่มีการแสดงข้อคิดเห็น

๓. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง ไม่มีการแสดงข้อคิดเห็น

๔. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ไม่มีการแสดงข้อคิดเห็น

๕. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ไม่มีการแสดงข้อคิดเห็น

๓. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

กระทรวงยุติธรรมได้สรุปรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกเพื่อพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนการเสนอกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ) ได้พิจารณาผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

(๑) เพิ่มเติมนิยามศัพท์ มาตรา ๓ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) แก้ไขบทบัญญัติ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน

(๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบก่อนดำเนินการ

/และแก้ไข...

และแก้ไขรัฐตุนในร่างพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามแบบการร่างกฎหมายให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง
และเหมาะสมยิ่งขึ้นแล้ว จึงดำเนินการเป็นร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจพิจารณาแล้ว
เรื่องสื้ง ที่ ๑๒๒๒/๒๕๖๑